

**Prof. Dr. Ömer EKMEKÇİ
Prof. Dr. Başak BAYSAL
Dr. Öğr. Üyesi İrem YAYVAK NAMLI**

**UYGULAMALI
TAZMİNAT HUKUKU**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XVII

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR

I. HAKSIZ FİİLİN UNSURLARI	5
A. Genel Olarak	5
B. Kusur	6
1. Kusurun Türleri.....	6
2. Kusur Ehliyeti	8
C. Hukuka Aykırılık	9
1. Genel Olarak.....	9
2. Fiil (Eylem)	10
3. Hukuka Aykırılığın Tespiti	10
4. Hukuka Uygunluk Nedenleri	12
a. Genel Olarak.....	12
b. Zarar Görenin Rızası	13
c. Haklı Savunma.....	16
d. Hakkın Kendi Güçüyle Korunması	17
e. Zorunluluk Hâli.....	19

f. Kanunun Verdiği Yetki	21
g. Üstün Nitelikte Özel Veya Kamusal Yarar	22
5. Ahlaka Aykırı Fiilden Sorumluluk (TBK m. 49/II).....	24
a. Genel Olarak.....	24
b. Şartlar.....	25
D. Zarar	26
1. Genel Olarak.....	26
2. Manevi Zarar	27
E. Nedensellik Bağı	28
1. Genel Olarak	28
2. Nedensellik Bağının Kesilmesi	29
a. Genel Olarak	29
b. Mücbir Sebep.....	30
c. Zarar Görenin Kusuru	31
d. Üçüncü Kişinin Kusuru	33
II. KUSURSUZ SORUMLULUK HÂLLERİ	34
A. Genel Olarak.....	34
B. Hakkaniyet Sorumluluğu	37
C. Özen Sorumluluğu.....	39
1. Genel Olarak.....	39
2. Adam Çalıştırılanın Sorumluluğu	39
3. Organizasyon Sorumluluğu	42
D. Ağırlaştırılmış Sebep Sorumluluğu.....	43
1. Genel Olarak.....	43
2. Yapı Malikinin Sorumluluğu	44
3. İmalatçının Sorumluluğu	45
E. Tehlike Sorumluluğu.....	51
1. Genel Olarak.....	51
2. Önemli Ölçüde Tehlike Arz Eden İşletmelerin Sorumluluğu	52
a. Genel Olarak.....	52

b.	Şartları.....	53
c.	Sonuçları	54
3.	Diğer Bazı Tehlike Sorumluluğu Düzenlemeleri	55
a.	Motorlu Araç İşletenin Sorumluluğu	55
b.	Sivil Hava Aracını İşletenin Sorumluluğu	58
c.	Çevreyi Kirletenlerin ve Çevreye Zarar Verenlerin Sebep Oldukları Kirlenme Ve Bozulmadan Doğan Zararlardan Sorumluluk	58
III.	HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN BORÇ İLİŞKİSİNİN SONUÇLARI	59
A.	Genel Olarak.....	59
B.	Maddi Zararın Belirlenmesi	60
1.	Genel Olarak	60
2.	TBK m. 50	60
3.	Maddi Zararın Denkleştirilmesi	65
4.	Bedensel Zarar ve Ölüm	68
a.	Genel Olarak	68
b.	Bedensel Zarar	69
aa.	Genel Olarak	69
bb.	Tedavi Giderleri	69
cc.	Bakım Masrafları	71
dd.	Kazanç Kaybı.....	72
5.	Çalışma Gücünün Azalmasından Ya Da Yitirilmesinden Doğan Kayıplar (İş Gücü Kaybı)	73
6.	Ekonomik Geleceğin Sarsılmasından Doğan Kayıplar..	83
7.	Beden Bütünlüğünün İhlalinde Ortaya Çıkan Zararlara İlişkin Tazminat Hükmünün Değiştirilmesi .	87
C.	Ölüm ve Destekten Yoksun Kalma Zararı.....	88
1.	Genel Olarak.....	88
2.	Destekten Yoksun Kalma Tazminatı	89
3.	Cenaze Giderleri ve Ölüm'e Kadar Ortaya Çıkan Diğer Maddi Zarar Kalemleri	92

D.	Maddi Tazminatın Belirlenmesi.....	93
1.	Genel Olarak	93
2.	Maddi Tazminatın Ödenme Biçimi	94
3.	Maddi Tazminatın Kapsamı.....	97
a.	Genel Olarak.....	97
b.	Durumun Gereği.....	98
c.	Kusurun Ağırlığı.....	101
d.	Zarar Görenin Rızası	102
e.	Zarar Görenin Kusuru	103
E.	Müteselsil Sorumluluk.....	108
1.	Genel Olarak	108
2.	TBK m. 61 Uyarınca Müteselsil Sorumluluğun Doğumu	108
3.	TBK m. 61 Uyarınca Müteselsil Sorumluluğun Sonuçları	109
a.	Genel Olarak.....	109
b.	Dış İlişki	109
c.	İç İlişki.....	110
F.	Temerrüt ve Zamanasımı	111
1.	Temerrüt.....	111
a.	Temerrüt Anı ve Temerrüt Faizi	111
b.	Temerrüt İhtarı	112
2.	Zamanasıımı.....	113
a.	Genel Olarak.....	113
b.	İki Yıllık Normal Süre	114
c.	On Yıllık Mutlak Süre	115
d.	Olağanüstü Süre	115
G.	Yetkili ve Görevli Mahkeme	116

İKİNCİ BÖLÜM
BEDENSEL ZARARDAN DOĞAN MADDİ
TAZMİNAT VE DESTEKTEN YOKSUN
KALMA TAZMİNATI HESAPLAMASINDA
GENEL ESASLAR

I. GENEL OLARAK.....	119
II. MADDİ TAZMİNAT HESABINDA DİKKATE ALINAN UNSURLAR.....	120
A. Tazminat Hesabında Dikkate Alınan Dönemler	120
1. Aktif Dönem.....	120
a. İşlemiş (Bilinen) Aktif Dönem	124
b. İşleyecek (Bilinmeyen) Aktif Dönem.....	125
2. Pasif Dönem.....	126
B. Haksız Fiilin Gerçekleştiği Tarih İle Hüküm Tarihi.....	131
C. Haksız Fiil Mağdurunun / Müteveffanın Yaşı İle	
Muhtemel Yaşam Süresi.....	131
D. Cinsiyet ile Muhtemel Çalışma Süresi	132
1. Genel Olarak.....	132
2. Bakiye Yaşam Süresi ve Hesaplanması Dikkate	
Alınacak Yaşam Tabloları	133
a. Bakiye Yaşam Süresi Kavramı	133
b. Yaşam (Mortality) Tabloları	133
aa. PMF-1931 Yaşam Tablosu.....	134
bb. CSO-1980 Yaşam Tablosu.....	136
cc. TRH-2010 Yaşam Tablosu	139
E. Ücret	142
F. Maluliyet Oranı	144
G. Kusur Oranı.....	145
III. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI HESABINDA DİKKATE ALINAN UNSURLAR.....	153
A. Destek Gören/Hak Sahibi Sıfatına Sahip Olmak.....	153

B.	Destek Sıfatına Sahip Olmak.....	156
1.	Destek Kavramı ve Türleri	156
a.	Fili Destek (Gerçek Destek)	157
b.	Muhtemel Destek (Farazi Destek)	159
2.	Destek Sayılabilecek Kişiler.....	160
a.	Eş	160
b.	Anne ve Baba	165
c.	Çocuklar	167
d.	Kardeşler.....	173
e.	Destek Sayılabilecek Diğer Kişiler	175
C.	Tazminat Hesabında Dikkate Alınan Dönemler.....	175
D.	Kaza ve Hüküm Tarihi.....	176
E.	Cinsiyet ile Muhtemel Çalışma Süresi	176
F.	Destekten Yoksunluk Süresi ve Bu Süreye Etki Eden Faktörler	177
1.	Destekten Yoksunluk Süresinin Tespitinde Genel Kural: Ölenin Bakiye Yaşam Süresi İle Sınırlı Hesaplama.....	177
2.	Destekten Yoksunluk Süresine Etki Eden Faktörler	177
a.	Eşin Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	178
aa.	Desteğin Hak Sahibi Eşten Yaşa Küçük Olması.....	178
bb.	Tekrar Evlenmenin Gerçekleşmesi	178
b.	Çocukların Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	181
c.	Anne ve Babanın Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	182
d.	Kardeşlerin Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	183
G.	Tazminat Hesabına Esas Kazanç/Gelir	183
H.	Destek Yaşa Saydı Kazancından/ Gelirinden Kendisine Ayrılacağı Oran	185

I.	Kusur Oranı.....	186
J.	Tazminat Hesabında Destek Payları.....	191
1.	Temel Esaslar.....	191
2.	Eş ve Çocukların Hak Sahibi Olması Halinde.....	192
3.	Anne ve Babanın Hak Sahibi Olması Halinde	194
4.	Kardeşler veya Diğer Hak Sahipleri Bakımından.....	195
IV.	TAZMİNATTAN İNDİRİM YAPILMASI VE İNDİRİM KALEMLERİ	196
A.	Evlenme İhtimalı İndirimi.....	196
B.	SGK Tarafından Yapılan Ödemeler	200
C.	Yetiştirme Gideri	205
D.	Sigorta Şirketlerince Ödenen Tazminatlar.....	207

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÖRNEK OLAYLAR VE ÇÖZÜMLERİ

I.	BEDENSEL ZARARDAN DOĞAN MADDİ TAZMİNAT TALEPLİ DAVALARA İLİŞKİN PROGRESİF RANT USULÜ HESAPLAMA ÖRNEKLERİ.....	209
	OLAY 1 MALULİYET SEBEBİYLE MADDİ TAZMİNAT TALEBİ (ERKEK)	209
	OLAY 2 MALULİYET SEBEBİYLE MADDİ TAZMİNAT TALEBİ (ERKEK-GERÇEK TARİHLİ)	214
	OLAY 3 MALULİYET SEBEBİYLE MADDİ TAZMİNAT TALEBİ (KADIN VE DIŞ ETKEN FAKTÖRÜ)	220
II.	DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEPLİ DAVALARA İLİŞKİN PROGRESİF RANT USULÜ HESAPLAMA ÖRNEKLERİ.....	226
	OLAY 1 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (EŞ VE TEK KIZ ÇOCUK HAK SAHİBİ)	226

OLAY 2 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ (EŞ, KIZ ÇOCUK VE ERKEK ÇOCUK HAK SAHİBİ)	236
OLAY 3 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ (EŞ, ERKEK ÇOCUK, NİŞANLI KIZ ÇOCUK, KÜÇÜK YAŞTA KIZ ÇOCUK HAK SAHİBİ)	246
OLAY 4 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ (EŞ, EĞİTİM GÖREN ERKEK ÇOCUK, İKİ KIZ ÇOCUK HAK SAHİBİ)	258
OLAY 5 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ (KÜÇÜK YAŞTA ÇOCUK ÖLÜMÜ/ANNE-BABA HAK SAHİBİ)	269
OLAY 6 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ (ERGİN ÇOCUK ÖLÜMÜ/ ANNE HAK SAHİBİ)	275
OLAY 7 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ (ÇOCUK ÖLÜMÜ HALİNDE ALTERNATİF ÇÖZÜM YÖNTEMİ)	280
OLAY 8 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMINATI TALEBİ ALTERNATİF ÇÖZÜM YÖNTEMİ	281
YARARLANILAN KAYNAKLAR	283